

Projekta "PROTI un DARI 2.0"

AKTUALITĀTES

Informācija ievietota 2024. gada 20. augustā

Pirmajos trijos mēnešos projektā iesaistījušies jau 13 jaunieši

Līdz ar vasaras sākumu, jūnijā Liepājas valstspilsētas pašvaldība uzsāka jauno projekta "PROTI un DARI" posmu un līdz šim projektā iesaistījušies jau 13 Liepājas jaunieši. Darbu ar jauniešiem nodrošina trīs programmu vadītāji un pieci mentori.

Jaunietim, kļūstot par projekta dalībnieku, tiek nodrošināta individuāla saruna ar programmas vadītāju, kurš izveido jaunietim individuālu pasākumu plānu, balstoties uz jaunieša līdzšinējo mācību vai darba pieredzi, dzīves gaitu, prasmēm, hobijiem un interesēm, līdzdalību biedrībās un sabiedriskajās aktivitātēs, nākotnes vēlmēm. Individuālā pasākumu plāna sekmīgai īstenošanai katram jaunietim atbalstu sniedz mentors.

Nepilnu trīs mēnešu laikā jaunieši piedalījušies dažādos semināros, lekcijās, meistarklasēs, stiprinot savu pašapziņu un attīstot dzīvei svarīgas prasmes. Nozīmīga apmācību daļa ir dažādu profesionālo amatu prasmju iepazīšana un šajā laikā par savu profesiju dalījušies frizieris, tekstilmozaīku šuvējs, Montesori pedagogs, biroja vadītājs, klientu konsultants u.c. Tāpat jaunieši apguvuši arī profesiju kursus - ieskats psiholoģijā, digitālajā mārketingā, lietvedībā, apmācība nagu speciālistam, iekrāvēja vadītājam.

Jaunieši saņēmuši karjeras konsultantu konsultācijas un mācījušies, kā veidot CV un prezentēt sevi darba intervijās, apmeklējuši mācību iestāžu Atvērto durvju dienas, "ēnojuši" dažādu profesiju pārstāvjus un ieguvuši prakses vietas.

Neatsverams ieguvums ir arī visu projektā iesaistīto jauniešu kopīgas aktivitātes un viens no šādiem pasākumiem bija Jūrmalas pašvaldības projekta "PROTI un DARI 2.0" jauniešu un projekta vadības komandas viesošanās Liepājā. Kopīgi tika aizvadīta gleznošanas meistarklase, uzklauti pieredzes stāsti un pavadīts laiks atbalstošā un iekļaujošā vidē.

Vairāk par projekta aktivitātēm un jauniešu pieredzes stāstiem iespējams uzzināt projekta "PROTI un DARI 2.0" Liepājas sociālo tīklu kontos Facebook (@Proti un Dari, Liepāja) un Instagram (@protidariliepaja2). Pieteikties dalībai projektā iespējams, aizpildot pieteikuma anketu šeit: http://ej.uz/piesakies_projektam.

Informāciju sagatavoja:

Agija Meniķe

Liepājas valstspilsētas pašvaldības aģentūras

"Liepājas Nodarbinātības projekti"

projektu vadītāja

Tālrunis: 63 404 722

Informācija ievietota 2024. gada 17. jūlijā

Katrs desmitais. Kāpēc 27 tūkstoši jauniešu Latvijā nestrādā un nemācās?

Kaut kas ir nogājis greizi, uzrunājot deputātus Saeimas sesijas noslēgumā pirms Jāņiem teica Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs, norādot uz 27 tūkstošiem jauniešu, kas nedz sēž skolas solā, nedz strādā. Ir nolēma noskaidrot, kas īsti ir šie jaunieši, kādi ir viņu problēmu cēloņi un kā valsts palīdz tikt uz ceļa?

Zvanu liepājniecei Andrai (18). «Hallo, kas runā?» pēc vairākiem signāliem viņa piesardzīgi atsauca. Pirms pāris gadiem arī Andra negaidīti nokļuva statistikas ailē, ko apzīmē ar angļu valodas akronīmu *NEET*. Tie ir jaunieši, kuri nemācās, neapgūst arodu un nestrādā. Šobrīd Latvijā tādu ir 27 tūkstoši jeb 10% no visiem 15—29 gadus veciem iedzīvotājiem. Skaitlis ir liels, bet gadu gaitā sarūkošs — 2011. gadā šajā grupā bija pat 19% jauniešu.

Pirms desmit gadiem Izglītības ministrija izveidoja projektu *Proti un dari*, lai palīdzētu jauniešiem iegūt izglītību vai atrast darbu. Šajā laikā projektā iesaistīti 5206 jaunieši, un 76% gadījumu bijuši veiksmīgi — izdevies sākt mācības vai darbu.

Starp viņiem ir arī Andra. Projekts palīdzēja, kad viņa dažus mēnešus pēc iestāšanās tehnikumā bija pametusi mācības. Sekojot drauga mammas ieteikumam, sāka apgūt rūpniecības komercdarbinieka profesiju, taču meiteni tas nesaistīja. «Sēdēju stundās un neko nesapratu,» viņa atceras.

Andra saka paldies *Proti un dari* mentorei, kura četrus mēnešu laikā veda viņu uz meistarklasēm un pulciņiem, iedrošināja izmēģināt ko jaunu. Tieši no tā Andra baidījās visvairāk. Tad pievienojās šūšanas pulciņam Liepājas Olimpiskajā centrā, nodarbībās pašuva bikškostīmu, svārkus. Saprata, ka šo prasmi vēlas apgūt nopietnāk. Tuvojās rudens, bija laiks iesniegt dokumentus tehnikumā. «Pamēģināju uz tērpu un stila speciālistu. Un mani pieņēma,» Andras balsī dzirdu prieku. Nu jau Liepājas Valsts tehnikumā pabeigts otrais kurss, vēl palikuši divi līdz diplomam. «Esmu ļoti pateicīga mentorei, viņa palīdzēja atrast to, ko vēlos darīt dzīvē,» Andra sirsnīgi saka.

Proti un dari palīdzēja arī Valteram (24). Pūcē tehnikumā Rīgā pabeidza multimediju animēšanu. Jau studiju laikā viņš saprata, ka tas būs tikai hobijs, nevis naudas darbs. «Un tad man vienkārši pazuda interese par visu, īsti nezināju, ko darīt. Pirmspēdējā gadā tehnikumā palika vistrakāk, vienreiz mēģināju pakārties. Es to gandrīz izdarīju, bet beigās tomēr nevarēju,» Valters atzīstas. Jautāju, kāpēc viss tik tālu aizgāja.

«Kad nolēmu, ka negribu nodarboties ar animēšanu — ar šo vienu lietu, ko visu laiku pa īstam biju gribējis —, sapratu, ka neko vairs negribu,» viņš saka. Tobrīd vairs nav redzējis savai dzīvei nākotni. «Man bija tāds iespaids, ka parasti tipiskās darbavietās ir sūdīgi, nav naudas, algas kavējas, priekšnieks kliez. Tāpēc man laikam bija bail.»

No ģimenes draudzenes uzzinājis par Proti un dari. Valteram sešus mēnešus palīdzēja ne tikai mentors, bet arī psihologs. Izdevās atrast darbu. Nu jau trešo gadu viņš strādā uzņēmumā, kurā taisa elektroniskos paneļus. «Viņi māca jaunos darbiniekus, arī darbavietā mentors ir blakus,» jaunietis stāsta, ka pieredzes trūkums nav bijis šķērslis.

«Iesaiste caur darba devēju prizmu ir jēdzīgāka, jo darba devējs ir ieinteresēts pieskatīt, lai jaunietis tik tiešām iegūst kvalifikāciju līdz galam, nevis — šodien gribu, rītdien vairs negribu,» uzņēmumu lomu izceļ arī Liene Voronenko no Latvijas Darba devēju konfederācijas. Tāpēc viņa aicina valsts līmenī virzīties uz to, lai strādājošam jaunietim var atzīt kvalifikāciju, pat ja profesija apgūta uzņēmumā, nevis izglītības iestādē.

«Viņi slīd»

Problēmas rodas ne tikai jauniešiem ar atkarībām vai no sociāli nelabvēlīgām ģimenēm. «Mums bijuši ar septiņu klašu izglītību un ar maģistra grādiem,» saka Kristīne Jaunzeme, kura strādā ar jauniešiem Liepājā. Centrālās statistikas pārvaldes datos redzams, ka problemātiskajā jauniešu grupā pusei ir vidējā izglītība — vispārējā vai profesionālā, bet 17% arī augstākā izglītība.

Viens no iemesliem, kāpēc jaunieši nespēj mācīties un strādāt, ir mentālā veselība, kas jūtami pasliktinājās pandēmijas laikā un arī Ukrainas kara ietekmē. «Ir jaunieši, kas dienām sēž mājās, nemācās, nestrādā un raud, jo nespēj tik viegli adaptēties kā pieaugušie.»

Liela problēma ir arī jauniešu neticība sev, motivācijas trūkums. Daļa pēc skolas apjūk, jo pašiem jāsāk kaut ko gribēt un darīt. «Jauniešiem šobrīd ir bail uzņemties atbildību. Viņi vairāk slīd,» novērojusi Ilze Vilciņa, kas vada programmu Siguldas novadā. Viņasprāt, vecākiem jau no mazotnes jāaudzina bērnos atbildīgums. «Jāradina pie kaut kāda režīma, jāveido pienākuma sajūta pret to, ko dari.»

Iekļauties darba tirgū jauniešiem nepalīdz arī sociālā sistēma, norāda Jaunzeme. Piemēram, jaunieši ar vieglu invaliditāti vai mentālās veselības problēmām varētu strādāt nepilnu slodzi, taču darba devējiem tas nav izdevīgi, jo sociālais nodoklis jāmaksā no pilnas minimālās darba algas.

Kādas citas pašvaldības pārstāve, kas lūdza viņas vārdu neminēt, piesauc arī valodas barjeru krievu jauniešiem. «Jaunietis it kā pabeidzis 9. klasi ar labām latviešu valodas sekmēm, bet viņam šo valodas zināšanu nav,» viņa komentē izglītības sistēmas realitāti.

Atsevišķs stāsts ir par jauniešiem no aprūpes iestādēm, kas pēc obligāto deviņu klašu pabeigšanas negrib tālāk skoloties. «Šī vide nemotivē jauniešus mācīties, līdz ar to viņi bieži vien degradējas.»

Projektā nonāk arī jaunas meitenes, kuras gaida bērnu, bet nekad iepriekš nav strādājušas, tāpēc nevar saņemt «māmiņpalgu». Vilciņa stāsta, ka ir iespēja apgūt bērnu aprūpes kursu. «Lai pēc tam, kad bērns būs piedzimis, būtu sertifikāts, kas ļautu pieskatīt arī citu bērnu.» Ne tikai topošajām māmiņām, bet daudziem noderīgas ir arī autovadītāja tiesības, kas nākotnē var atvieglot darba meklēšanu.

Lai jaunietim varētu palīdzēt, svarīgākais ir iegūt viņa uzticību, uzsver visi aptaujātie. Divi trīs mēneši ir minimums, lai palīdzētu, saka Viola Korpa no Jaunatnes starptautisko programmu aģentūras, kas atbild par projekta īstenošanu. Jo īsāku laiku jaunietis bijis bez darba vai skolas, jo vieglāk ar viņu strādāt. Tiem, kas ilgstošāk bijuši sociālajā izolācijā, vajadzīgi seši vai pat deviņi mēneši. Izšķiroša ir individuāla pieeja. «Saprast, kas tieši viņu interesē, kādas ir viņa

problēmas, un palīdzēt.» Projekts turpināsies, nākamo četru gadu laikā plānots atbalstīt vēl vismaz 1895 jauniešus.

Taču valstī nav precīzu datu, cik katrā pašvaldībā ir jaunu cilvēku, kas nemācās un nestrādā. «Mums ir tikai šis lielais skaitlis — 27 tūkstoši,» Korpa norāda uz Centrālās statistikas pārvaldes datiem. Iemesls slēpjas metodē, kā šos datus iegūst.

Kā skaitām?

Centrālā statistikas pārvalde ik gadu darbaspēka apsekojumam izveido mājokļu izlasi un sazinās ar tajā iekļautajiem cilvēkiem — pa telefonu, elektroniski vai apmeklējot dzīvesvietā. Viņiem uzdod dažādus jautājumus, arī par nodarbinātību un izglītību.

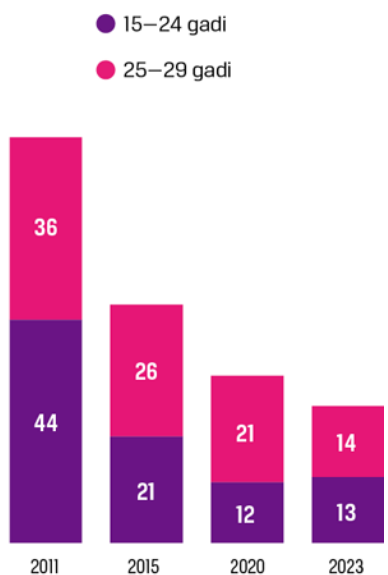
«Izlase ir pavisam maza daļiņa no visiem iedzīvotājiem, mēs nepajautājam pilnīgi katram jauniešim, vai tu šobrīd strādā vai mācies,» metodi izskaidro Ruta Beināre, Centrālās statistikas pārvaldes eksperte. Pērn gada laikā apzināti 4386 respondenti vecumā no 15 līdz 29 gadiem. Iegūtos rezultātus vispārina un attiecina uz kopējo jauniešu skaitu.

Izlasē iekļauj pastāvīgos Latvijas iedzīvotājus. Arī tad, ja jauniešs devies studēt uz ārzemēm, bet periodiski gada laikā ierodas Latvijā, viņu iekļauj respondentu lokā. «Tāpat, piemēram, jūrnieki uz ļoti ilgu laiku dodas jūrā, bet mēs joprojām varam uzskatīt viņus par Latvijas iedzīvotājiem, jo viņi šeit vēlas dzīvot,» skaidro Beināre.

Taču ir grupas, kas izlasē netiek iekļautas, piemēram, jaunieši, kas dzīvo sociālās aprūpes iestādēs, jo dati tiek vākti par privātajām mājsaimniecībām. Labklājības ministrijas dati rāda, ka pašlaik sociālās aprūpes iestādēs uzturas 553 bērni, lielākā daļa vecumā no 13 līdz 17 gadiem.

Beināre uzsver, ka izlases veida apsekojumi ļauj novērtēt patieso situāciju darba tirgū, tajā skaitā neredzamo nodarbinātību, par kuru netiek maksāti nodokļi. Sākot darba gaitas, jauniešiem tas esot īpaši aktuāli, jo pirmā darba pieredze mēdz būt neformāla.

Jaunieši 15—29 gadu vecumā, kas nestrādā un nemācās, Tūkstošos, Avots: Centrālā statistikas pārvalde

Avots: žurnāls “Ir”, Baiba Litvina, 17.07.2024, <https://ir.lv/2024/07/17/katrs-desmitais/>

Darbaspēka apsekojums notiek visās ES valstīs pēc vienotas metodes. Latvijā situācija ir tuvu vidējai Eiropā, kur 11% no kopējā jauniešu skaita nemācās un nestrādā. Ar sliktākajiem rādītājiem izceļas Rumānija, kur šādu jauniešu ir 19%, bet Itālijā un Grieķijā 16%. Arī Lietuva ir saraksta augšgalā. Zemākais rādītājs ir Nīderlandē — tikai 5%.

Informācija ievietota 2024. gada 30. maijā

Liepājā jaunieši aktīvi turpina iesaistīties projektā “PROTI un DARI”

2024. gada 29. maijā Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra un Liepājas valstspilsētas pašvaldības aģentūra “Liepājas nodarbinātības projekti” noslēdza līgumu (Nr.4.2.3.4/1/24/I/001) par sadarbību Eiropas Savienības fondu darbības programmas "Sekmēt NEET jauniešu integrēšanos izglītībā un nodarbinātībā" projekta “PROTI un DARI 2.0” īstenošanā.

Projekta “PROTI un DARI 2.0” mērķa grupa ir jaunieši, kuri pirms iesaistes projektā ir vecumā no 15 līdz 29 gadiem (ieskaitot) un nemācās, nestrādā, neapgūst arodu un nav reģistrēti Nodarbinātības valsts aģentūrā kā bezdarbnieki.

Dalība projektā “PROTI un DARI 2.0” sniedz jauniešiem iespēju kopā ar programmu vadītāju izstrādāt individuālu aktivitāšu un pasākumu programmu, ko jauniešis kopā ar mentoru īsteno ar primāro mērķi – turpināt, atsākt izglītības iegūšanu vai atrast piemērotas darba iespējas. Programmas ilgums var būt līdz deviņiem mēnešiem, kā arī pēc programmas īstenošanas ir pieejams līdz pat trīs mēnešiem ilgs mentora atbalsts, ja jauniešis atgriezies mācību procesā vai uzsācis darba attiecības.

Projekta ietvaros atbalstāmās aktivitātes:

- regulārs individuāls mentora atbalsts (ne mazāk kā 20 stundas mēnesī), kura laikā mentors sniedz atbalstu mērķa grupas jauniešiem individuālās pasākumu programmas īstenošanā;
- neformālās un ikdienas mācīšanās;
- speciālistu (tostarp ārstniecības personāla) konsultācijas
- dalība pasākumos (nometnes, semināri, sporta aktivitātes, kultūras pasākumi);
- brīvprātīgais darbs;
- iesaiste nevalstisko organizāciju un jauniešu centru aktivitātēs, pasākumos un projektos;
- profesijas specifikas iepazīšana, tai skaitā vizītes uzņēmumos, lai izvēlētos iegūt profesionālo kvalifikāciju vai apgūt arodu pie amata meistara;
- iesaiste vietējās sabiedriskajās aktivitātēs;
- specifiski pasākumi mērķa grupas jauniešiem ar invaliditāti (piemēram, surdotulka pakalpojumi, asistenta pakalpojumi, specializētā transporta pakalpojumi);
- pasākumi horizontālā principa "Vienlīdzība, iekļaušana, nediskriminācija un pamattiesību ievērošana" darbību īstenošanai (tai skaitā pandusu noma, indukcijas cilpu noma, jomas ekspertu konsultācijas, zīmju valodas tulku un vieglās valodas tulkošanas pakalpojumi, subtitrēšanas un reāllaika) transkripcijas pakalpojumi).

Pasākuma īstenošanai kopējais pieejamais finansējums ir 5 495 518 eiro, tai skaitā ESF+ finansējums – 4 671 190 eiro, valsts budžeta finansējums – 824 328 eiro. ESF+ finansējuma intensitāte ir 85 procenti no projektam plānotā kopējā attiecināmā finansējuma, un nacionālais līdzfinansējums nav mazāks par 15 procentiem no projektam plānotā kopējā attiecināmā finansējuma. Liepājai kopējais pieejamais finansējums ir 116 452,40 eiro līdz 2026. gadam projektā iesaistot 54 jauniešus.

Liepājas valstspilsētas pašvaldība projektā piedalās kopš 2016. gadā, pirmajā projekta ciklā, kas norisinājās no 2016. gada līdz 2023. gadam, iesaistot 237 jauniešus. No kopējā jauniešu skaita 14% atgriezās mācību procesā, 21% nodibināja darba tiesiskās attiecības, 24% iesaistījās jauniešu centru un nevalstisko organizāciju aktivitātēs, 4% ieguva pašnodarbinātas personas statusu, bet vēl 14% nodibināja attiecības ar Nodarbinātības Valsts aģentūru.

Projekts "PROTI un DARI 2.0" tiek īstenots, pamatojoties uz Ministru kabineta 2023. gada 5. decembra noteikumu Nr. 722 "Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.–2027. gadam 4.2.3. specifiskā atbalsta mērķa "Sekmēt to, lai – jo īpaši nelabvēlīgā situācijā esošām grupām – būtu vienlīdzīga piekļuve kvalitatīvai un iekļaujošai izglītībai un mācībām un iespēja to iegūt, sākot ar pirmsskolas izglītību un aprūpi un vispārējās izglītības un profesionālās izglītības un mācību gaitā līdz pat augstākajai izglītībai un pieaugušo izglītībai un mācībām, tostarp veicināt mācību mobilitāti visiem un atvieglot piekļūstamības iespējas personām ar invaliditāti" 4.2.3.4. pasākuma "Sekmēt NEET jauniešu integrēšanos izglītībā un nodarbinātībā" īstenošanas noteikumiem" (MK noteikumi Nr.722).

